

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 koronára, negyedévre 2.50 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után 2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy díszbetűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések térmérték szerint egy négyszög centim. után 8 fill. — Állandó hirdetéseknek árkedvezmény.

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaújhely, Fő tér 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyitólétre minden garmond sor 40 fill.

A magyar boltosok.

— máj. 6.

Nem szó-válogatás kedvéért használjuk a kereskedő helyett a boltos nevet, amikor az *Omké*-nek jubileumáról, a magyar kereskedők vasárnap megtartott országos kongresszusáról beszélünk. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés, a Sándor Pál nevéhez és egyéniségéhez fűződő érdekképviselet, az időben alakult, a mikor a kereskedelemnek, mint ilyennek gazdasági jelentőségét, államfentartó hivatását és egyéb szépségeit elismerték a közkeletű frázisok, — a boltosnak, mint egyéneknek, mesterségében és dolgaiban meglehetősen szépséghibákat fedeztek föl. Ezt az ellentmondást körülbelül így fejezték ki: „Őn, derék nagykereskedő, a ki hazai iparunk termékeit elhelyezi, a Kelet államaiba exportálja, vagy a ki megteremti a kapcsolatot tengerentuli államok és a mi gazdasági életünk között és őn, kiváló bankigazgató, őn, a vagyona révén társadalmi tekintélynek örvendő kereskedő: őn szükséges és hasznos eleme a társadalomnak és az országnak: azonban a boltos, a ki az intelligenciának többnyire alacsony fokán ágaskodik, a rőfös, pántlikás, fűszeres és a grajzleros, a ki csak abból él, hogy drágábban ad el, mint amennyiért vesz, az már nem kívánatos és nem jelentős elem.” Minél inkább elismerték a kereskedelem előkelőbbjei és intelligensei az ő megkülönböztetésükre szolgáló bókot, annál nagyobb lett a hatalma a kereskedelem-ellenes irányúnak és kisebb a becsülete a kereskedelemnek. Végre aztán észreérték és abból a belátásból, hogy a legfelül álló kereskedő jóvalta és tekintélye nagy részben attól függ, mint segítik és becsülik meg a legalul álló boltost, a vidéki kereskedőt és a szatárszót, született meg az *Omke*. És ez az első összetételalkotása a legfelül és a legalul álló kereskedőknek mutatta meg a módját a kereskedők országos szervezkedésének, ez mutatott rá, hogy kikért és kikkel együtt kell fölvenni a harcot a kereskedelem tudatos, meg nem értő és félrevezetett ellenségeivel szemben.

Az agrárius-merkantil ellentét

volt ennek a harcnak magva. Ha a jubileum napján nemcsak az emlékekre, hanem a jelenre, objektív szemmel nézünk, konstataciónk kell, hogy ez az ellentét sokban tompult. A kormányzati agrarizmus Darányi Ignác földművelési miniszterségével ejtette el tuzzásait, a társadalmi agrarizmus körülbelül azóta, hogy Károlyi Mihály gróf a gazda-mozgalmakat szürkének találta a maga egyéniségéhez és szerepléséhez a politikai mezőre tette át. De azért az ellentét megvan, sőt kell is, hogy meglegyen. Az agrárius irány hiánya, a mellett, hogy Magyarországon el se képzelhető, hiba lenne, olyan, aminő hiba a kereskedők társadalmi öntudatának fejletlensége volt. A kettőnek mérkőzése ha nem is jár mindig igazságos eredménnyel, lehorzsolja a tuzzásokat, szertelenségeket és mind a két félnek megszerzi a tiszteletet, amely a küzdő feleknek kijár.

Az *Omke* hivatásának, működésének a vidéki kereskedők, főképp azok legdemokratikusabb elemei adták meg az igazi alapját. Ebből a nézőpontból itélve, a tiz esztendő mult se a szervezkedés tökéletességében, sem a megszerzett sikerekben nem mutathat teljes eredményre. A vezetők és a vezetésre hivatott rétegek egymásnak tehetnek szemrehányást; a vezetők, hogy a boltosok, a falusi kereskedők nem ismerték föl a szervezkedés jelentőségét — az ország 80 ezer kereskedője közül alig 15 ezren tagjai az *Omké*-nek — a boltosok pedig, hogy az *Omke* vezetői nem találták meg az érintkezésnek azt a közvetlen, hódító formáját, a mely a kisebb értelmiségű kereskedőket is az országos szervezethez tudta volna kapcsolni; hogy nem tudták még velük megértetni a jelentőségét annak a szolidaritásnak, amelyet a kereskedők között ki kell építeni.

A jubileumnak érdekes vendége volt Riesser, a német Hansabund elnöke. A Hansabund a német kereskedő és iparos-szövetségek harcos testülete a német agráriusok ellen; a magas vendég jelenléte tehát kétségen kívül azt a szellemi rokonságot fejezi ki, amely a német Hansabund és a magyar *Omke* között van. De — talán akaratlanul egyebet is mond. A Hansabund hatalma a német hanzák keres-

kedelem erejét és jelentőségét hirdető városokon épült. Évszázadok távolságába néző álom volna arra várni, hogy Magyarországon is ahhoz hasonlókat támadjanak. De, ha Hamburgok, Lübeckek és Brémák nem is lesznek egyhamar, Magyarországon is nevelni, erősíteni kell a kisebb hanzákat, a kereskedelem vidéki gócpontjait. Az *Omké*-nek tehát, ha szervezetének nemcsak a tulzó agrarizmus ellen, hanem minden irányban hatalmat és tekintélyt akar szerezni, a vidékre kell tevékenységének javát terelni, a vidéki városok és az ezek erejét, forgalmat adó mezővárosok és falvak kereskedői felé; érdekeik védelmére, színvonaluk és öntudatuk fejlesztésére, társadalmi megbecsültetésükre. És ép azért, mert a gazdasági krízist, amely a jubileumnak kétségen kívül kissé homályos keretét adja, leghamarabb és legközvetlenebbül ezek a kis emberek érezték meg, az erősebb kereskedőknek kétszeres kötelessége, hogy rájuk, a náluknál kevésbé elismert vidéki boltosokra gondoljanak.

NAPIRENDEN.

Májusi fagy. A földművelő embereknek s különösen a gyümölcs- és szőlőtermelőeknek rettegett réme, a májusi fagy, sajnos, ezidén is beköszöntött s bárha szerencsére nem is sújtotta végzetesen a gazdaságot, de ismét jele volt annak, hogy az időjárás mostohasága még mindig nem akar megváltozni s valószínű, hogy még az idei év sem lesz az a bő esztendő, amelyet a sok szűk esztendő után már nagyon várunk. Május 4-ére virradó éjjelen esapott le a fagy a zsendülő növényzetre s Ujhelyben különösen a szőlők aljában tett bár nem épen tulnagy kárt. Ez még természetesen nem jelenti, hogy jó termés nem lehet; hiszen idős emberek beszélik, hogy 1866 ban, a könniggrázi csata emlékezetes esztendejében *junius 3-án* érte fagy a szőlőket s ennek dacára ez évben sok és jó bor termett, de az is igaz, gyönyörű nyár és ősz volt. Az idén is lehetne még a legjobb termésben részünk, ha a Mindenható megelégné már azt a sok esapást, amelyet az utóbbi időben a sok szenvedett országra bocsátott.

A tisztviselőkről. Az államnak mindig az intelligens középosztály a ge-

rince, a nemzetet csakis ez a művelt elem vezetheti. A kiváltságos felső osztály ugyanis kicsi ahhoz, hogy erejével és akaratával áthassa a nemzet nagy tömegét, hiszen a nagyobb része nem is él a nemzettel közös életet még ma sem; a tömeg pedig nincs a fizikai mellett, a vezetésnél feltétlenül szükséges szellemi erő birtokában. Így állván a dolog, természetes, hogy az állam képe és kulturfoka tükröződik vissza abban az állapotban, amelyben a vezető szerepe jogosult művelt középosztály él és dolgozik. De mikor művelt középosztályról beszélünk, elsősorban a tisztviselői gárdára gondolunk, mert a hazai gazdasági viszonyok és faji sajátságok következtében a magyar intelligenciának tulnyomó többsége tisztviselővé lett, egyszóval hivatalokba menekült. Ha tehát már most megkezdett okfejtésünket tovább akarjuk folytatni, kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy ennek a tisztviselői osztálynak helyzete a mai állami és társadalmi élet keretében és a hazai, valamint a külföldi gazdasági berendezkedés viszonylatában távolról sem megnyugtató és kielégítő. Kicsi és fix fizetésből élve, a nehéz megélhetés gondjait súlyosan érezték s a rangsor és beosztás Prokrusztes ágyába szorítva közülök igen sok csoport még a legrosszabb és legkedvezőtlenebb előléptetési viszonyok között várja az államkormány megígért gondoskodását. — Ezekre nézve elsőröndű érdek a költségvetés megszavazása, melytől haladásuk, előbbrejutásuk függ, nem csoda tehát, ha mostanában száz meg száz tisztviselői szem fogja keresztai a hivatalos lap kivonatai között a maga és tisztársai nevét. Milyen jó ezekéhez képest a katonáknak, a vasutasoknak a helyzete, akiknek meghatározott dátumokhoz van kötve előmenetelük. S milyen jó azoknak, akiknek egymáshoz és az államhoz való viszonyukat már törvény erejével felruházott szolgálati pragmatikák és rendeletek irányítják, amelyekhez azután államnak és tisztviselőnek, mint két szerződő félnek egyaránt alkalmazkodnia kell. A költségvetés tárgyalásának időpontja most véletlenül összeesett május elsejének sok tekintetben jelentős dátumával is, a mely katonaságnak és vasutasoknak meghozta a várt előléptetéseket még reményen felül is. — Hány tisztviselő csoport van azonban, amely ezt hiába lesi és várja. Nem is lesz ez már addig másképpen, míg el nem készül a szolgálati pragmatika.

Ujhely közbiztonsági állapota. A rendőrkapitány most terjesztette be a városi tanácshoz a rendőrség áprilisi működéséről szóló jelentését, a melynek legérdekesebb része, hogy Schmidt Lajos kapitány a külterületen a közbiztonsági állapotok javítása végett esendőrség kirendelését kérte az alispántól. A jelentés fontosabb részeit itt közöljük:

Április havában büntette 6, lopás vétsége 10, egyéb büneset vagy vétség 4 esetben fordult elő, illetőleg

SZOLYVAI GYÓGYVIZ.

Természetes égvényes savanyuviz-forrás. Különleges szer gyomorhaj és köszvény ellen. Kitűnő ízű, igen tündítő ásványviz. Tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer. Borral vegyítve a legjobb fröccs. Megrendelhető az uradalmi ásványvizek kezelőségénél Szolyván kapható mindenütt.

Lapunk mai száma 4 oldal.

ennyiszert teljesített nyomozás. Bal-
eset bejelentés történt 10. Ezek közül
egy halálos kimenetelű. Kovács Gá-
bor kiegészítő származása 53 éves és
a vasuti állomás bejárásánál a váltó-
torony közelében a mozgó vonatból
saját vigyázatlansága következtén ki-
esett, agrárkódást kapott s a kór-
házban vasárnap meghalt.

Főbenjáró bűneset történt apr.
első napjaiban, ugyanis Kovács Já-
nos bodrogkisfaludi származású 52
éves hegyőrt a „Czepei“ őrzésben
lévő kunyhójában halva találták. —
Megállapították, hogy a fejére mért
s a koponya üregbe hatoló éles fej
szeszapások okozták halálát és mint-
hogy pár nap előtt kapott 40 koro-
nára, kétesőví lankaszer fegyvere,
órája és új eszmája is hiányzott, az
a feltevés, hogy a hegyőrt rablógyil-
kosság áldozata. A tettes kiderítése
iránt a csendőrséggel karöltve veze-
tett nyomozásnak eddig eredménye
nincsen. — Ugyanazon időtől Klímó
Lajos szarhegyi borházát feltörték és
abból élelmi szereket, fegyvert és ru-
haneműket loptak. Ezt megelőzőleg
télén és tavasszal számos borházat
törték fel és utóbb, már e hó végén
is több borházba és a gör. kath. tem-
plomba is megkísérelték a betörést.
Ezen közbiztonsági zavarok megszünté-
sére és a bűnesetek kézrekerítése
céljából az alispán utól a külső te-
rületekre csendőrség kirendelését kér-
tem.

Öngyilkosság egy történet. Tíz
három esetben fordult elő, kettő je-
lentéktelen, harmadik a felső határ-
ban, Deutsch Adolf bérlő 5000 koro-
nára becsült szalmakazla égett le.

Amerikába kivándorolt 8, vissza-
tért 1 egyén. Közlekedési akadályok
elő nem fordultak, az egyesületek
működése ellen kifogás fel nem mer-
ült.

A zempléni kivándorlás.

A veszedelem okai.

Mit mondanak a falun?

— máj. 6.

A vármegyéhez megint sok ut-
levél iránti instancia érkezik és tö-
megesen készül Amerikába a zem-
pléni nép.

Tegnapelőtt bentjárt nálunk egyik
megyebeli tekintélyes olvasónk, aki
teljesen ismeri a népet és régen fi-
gyelemmel kíséri a kivándorlást, a
melyről a következőket mondotta:

A kivándorlásnak indító okát és
nagybani elterjedtségét én elsősorban
népünk vagyonszerzési vágyának tudom
be és természetesen e vágy a föld-
déltségben nyilvánul meg legjobb-
ban.

Természetes, hogy ez olyan indító
ok, amely ellen védekezni lehetetlen.
Azt a magas ipari, gyári, vagy me-
zőgazdasági munkabérek, amelyeket
Amerika nyújt munkásainak, itthon
megadni, azt hiszem, hosszú évek
mulva sem lehet. Egyébként is ez
olyan vonása népünknek, amely nem
szégyen és a kivándoroltak egy kis
pénzt szerezve: hamarosan vissza-
térnek.

A kivándorlásnak nagybani elő-
idézője másodsorban a tömeges mun-
kahány. Ezt főleg a múlt év őszén
és a télen, továbbá a tavaszon is
erősen lehetett tapasztalni. Az egész
téli időben munkások álmodozva csó-
váltatták fejüket, hogy mily jó is az
Amerikában levőknek, akik naponta
25—30 koronát megkeresnek.

A kivándorlásnak e második in-
dító oka ellen már lehet, sőt köte-
lességünk is védekezni. A védekezés
sok irányu lehet, de cél csak egy:
hogy munkát kell adni a népnek té-

lire is. — Gondoskodni kell, hogy a
földművesek télen is juthassanak ke-
nyérkeresethez. Nemesek kísérletezni,
nyerkesíteni községben létesíteni kel-
de minden községben állami be-
lene erősebb tempóban az állami be-
ruházásokat, létesíteni gyár és ipar-
vállalatokat, folytatni az utak kiépí-
tését stb.

A kivándorlásnak ezt a két igazi
okát találtam az eddigi gyakorlatom-
ban és több okok fordulhatnak talán
elő szórva, de csak ezeket vé-
lem fontosnak.

A kivándorlás elleni védekezésre
sokszor halljuk hangoztatni a par-
cellázásokat. Nekem az a nézetem,
hogy ez nem segít a bajon, sőt elő-
mozditja a kivándorlást, mert a leg-
inkább adósságra vett kiesiny föld-
birtok árát annak vásárlója Ameri-
kában szerzendő pénzen akarja ha-
marosan kifizetni.

Nekem továbbá az az egyéni
meggyőződés, hogy a kivándorlá-
son a földbérlet és a bérleti szövet-
kezetek sem segítenek. Mert hiszen
a földbérletek a gyors meggazdago-
dási vágyat nem fogják csillapítani
és sajnos tapasztaljuk, hogy a ma-
gyar népnek legtöbb községben ha-
szonbérbe a föld nem kell, vagy leg-
alább is ingyen kellene; de egyéb-
ként is a föld csak nyári munkát ad
a népnek és téli nem. Már pedig
nyáron tisztességes, sőt mondhatni
magas munkabéreket kapnak a mun-
kások és ez ellen nincs is panasza.

En tehát azt vélem, hogy arra
kell törekednie az államhatalomnak,
hogy a falvak munkásainak a téli
időszakban is meglegyen az állandó
keresetjük: úgy akkor a kivándorlási
mozgalom határozottan csökkenni fog.

VÁRMEGYE és VÁROS.

Üdvös rendeletek a zempléni iskolákhoz.

A kultuszminiszter a
vallásantitársról és az
iskolák építéséről.

— máj. 6.

A mai napon két nagyfontosságú
és mindenképpen üdvös rendelet érke-
zett a vármegye és Ujhely város
összes iskolafentartó hatóságaihoz és
testületeihez. Az egyik rendelet a
népiskolák elhelyezéséről és építésé-
ről szól, a másik pedig a hitoktatás
nyelvéről intézkedik.

Az iskolák elhelyezéséről szóló
rendelet nagyon örömdetes ujtáso-
kat tartalmaz a községek és hitfele-
kezetek részére, mert midőn egyfelől
megkivánja a pedagógiai és higiénikus
követelmények betartását az iskolák
építésénél, másfelől azonban nem
ragaszkodik a miniszter elődeinek
ama régi rendeleteihez, melyek még
faluhelyeken is ugyszólván palota-
szerű épületek emelését tették kötele-
zővé, a miniszteriumban vagy állam-
építészeti hivatalban készült tervek
alapján, melyeknek kivitele rengeteg
költséget rótt az iskolafentartókra.
Ezentul olcsó pénzen is lehet a helyi
viszonyoknak megfelelő, akár geren-
dás iskolaépületet emelni, csak arra
kell ügyelni, hogy az épület az iskola-
köteles gyermekek számáraéhoz
képest elég nagy legyen és a köz-
egészségi követelményeket kielégítse.
A miniszterium tehát ezzel az en-
gedménnyel mindenestre könnyít a
községek és egyházak terhén.

A másik rendelet, mely a hit-
oktatás nyelvéről szól, szintén csak
megnyugvást és megelégedést kelthet
mindazok lelkében, akik a népokta-
tásnak és ennek keretében a vallás-
erkölcsei alapon álló hazafias nevelés-
nek tudatosan komoly és őszinte
hívei. A miniszter ugyanis meg-
gedi — nem kötelezi, hogy az elemi
népiskolák mind a hat osztályban,

ugyszintén a polgári és felsőnépisko-
lákban, tanító-, tanítónő- és óvónő-
képző intézetekben a vallásoktatás a
tanulóknak anyanyelvén láttassék el.

Az, hogy a hittant ezentul még
az állami iskolákban is a tanuló
anyanyelvén, tehát nemesak magya-
rul, hanem románul, szerbül, németül,
a tótul is taníthatják, nem ártat a
növényedékek hazafias szellemben való
nevelésének, mikor sok más tantárgy
oktatása magyar nyelven történik s
a tanítóknak alkalmuk van a növen-
dékek lelkében a magyar haza iránt
való hűséget és szeretetet ápolni.

Ez a rendelet csak megnyugtató
lesz a szülőkre és az összes felekeze-
tek lelkészeire is.

(Pályázat az alügyészi és jegyzői
állásokra. Dókus Gyula alispán a
Zemplénvármegyénél nyugdíjazás foly-
tán megüresedett s választás útján be-
töltendő a IX. fizetési osztály 3-ik
fokozatába sorozott tiszti alügyészi,
a lemondás folytán megüresedett, vá-
lasztás útján betöltendő s a X. fizetési
osztály 3-ik fokozatába sorozott
árvaszéki jegyzői, valamint az ezen
állások betöltése folytán esetleg meg-
üresedő egyéb állásokra pályázatot
hirdet. A pályázati kérvények be-
nyújtásának záros határideje 1914.
évi június hó 15-ik napja. Az alis-
pán felhívja mindazokat, akik ezen
állások valamelyikét elnyerni óhajt-
ják, hogy kellőleg felszerelt s a vár-
megye főispánjához intézett pályázati
kérvényeiket hozzá a fent jelölt ha-
táridőig nyujtsák be.

Az „Ustredna Banka“

Nagy Mihály mozgalma.

Az egyesületek közös értekezlete

— máj. 6.

Többször hírt adtunk már a
Nagy Mihályban letelepedett Ustredna
Banka ügyéről, mely tudvalevőleg az
ellene már jóval előbb megindult
mozgalom dacára letelepedett Nagy-
mihályban. Ujabbán a következőket
írják e mozgalomról Nagy Mihályból:

A nagy Mihályi Kaszinó egyesü-
let legutóbbi választmányi ülésén
tárgyalás alá vétetett az Ustredna
Banka ellen eljáró „Végrehajtó Bi-
zottság“ átirata. A választmány egy-
hangilag magáévá tette a végrehajtó
bizottság határozatait és erkölcsi su-
lyával oda fog hatni, hogy az egye-
sület tagjai azok értelmében járjanak
el. Elhatározta a választmány, hogy
a város többi egyesületeit az egy-
öntetű eljárás céljából közös értekez-
letre összehívja.

Ez értekezlet Czibur Bertalan
elnöklete alatt az Aranybika szálló
nagytermében megtartott. Megjel-
tek azon a Kereskedők és Gazdák
Körének képviselőiben Brunn Mór
elnök, ugys mint az O. M. K. E.
nagy Mihályi fiókjának elnöke, Klón-
fár Alajos a nagy Mihályi Polgári
Olvasókör elnöke, Mastenyik Ede a
nagy Mihályi Önképző Társaság el-
nöke, az elősorolt egyesületek választ-
mányi és sok rendes tagja. Czibur
Bertalan értekezleti elnök üdvözölte
a megjelenteket, kifejtette az értekez-
let célját és a jegyzőkönyv vezetésére
Keller Dezső mérnököt kérte fel. Ez-
után dr. Holló Zoltán tartalmas be-
szédében ismertette a Kaszinó vá-
lasztmányának határozatát és meg-
győző érvekkel mutatta ki, hogy az
Ustredna Banka távolról sem azért
telepedett le Nagy Mihályban, hogy a
kereskedelemnek, iparnak és közgazda-
ságnak szolgálatot tegyen, hanem
szemmelláthatólag azért, hogy a nem-
zeti politika talaját előkészítse.
Majd dr. Kállai József válaszolt az
Ustredna Banka prágai anyaintézeté-
nek politikáját és kifejtette, hogy ez

az idő épséggel nem alkalmas
kivált Nagy Mihályban pénzintézet lé-
tesítésére. A jelen volt egyesületek
elnökei kijelentették, hogy a kaszinó
választmány határozatához képest
szolidaritást vállalnak egyesületeik
nevében a végrehajtó bizottság hatá-
rozatainak keresztülvitelére. Czibur
Bertalan értekezleti elnök ezt hatá-
rozatkép kihirdette s az ülést bere-
kesztette.

Nagy Mihály város és vidékének
hazafias közönsége vállaltva műkö-
dik azon, hogy az Ustredna Banka
működését lehetetlenné tegye s bár
két hete elmúlt, hogy a bank meg-
nyitotta helyiségeit, eddig még egy
ember sem tette abba lábát.

HIREK.

Jókai halálának tizedik év- fordulója.

A kerepesi temetőben
teleték a sírjára; Jókai halálának
tizedik fordulója volt május 6-án.
Amikor a temetőbe kísérték, milyen
fogadkozás volt emlékének meg-
örökítésére; a Baross-utca, a Wen-
heim-palota előtt, ma is üresen
várja, hogy a költő szobra megpi-
henjen a villamos sínei között. A
kegyelet, amelylyel emlékeztetének
tartozik a nemzet, hivatalosan min-
ha megbennt volna. Egy rövid és
kitűnő, de vázlatos művön s Mi-
száth inkább nagyszerű csövegében,
mint pragmatikus életrajzán kívül
nincsen könyv róla irodalmunkban.
Csak a közönségben él ma is Jókai,
műveinek új olesó kiadását többen
vásárolják és olvassák, mint bár-
mely írónkat.

Hamlet mondja magáról, hogy
benne csak egy félelmetes van: a
képzelem. Valóban félelmetes is az,
merészen szárnyal s rőptében úgy
hasítja a levegőt, hogy nem ügyel
semmire, átesap a valóság korlátain
s elkalandozik a természetesség vi-
lágából. Jókai képzetele sem gon-
d a szabatoságra; álmodozó, de
vajjon nem ér-e fel az álom az
igazsággal? A magyarság lelkét
rajzolja e tehetséggel s képzetele,
szíve, meg művésze ősezegegyeztet
a regényt, a történelmet, meg a
tanulmányt. Így lesz ő a magyar
lélek legnagyobb rajzolója, mert
akként jellemzi, amiként az a mi
fantáziánk is kedves.

Hiába nem állítottak máig sem
emléket az írónak; Jókai él a mű-
veiben, amelyek egész egyéniségét
keretezik. Jókai benne van az al-
kotásaiban, mert nála minden be-
lülről származik. Nem enged vá-
lólól sejtelmet a személye iránt,
megmutatja magát, belelátta a lel-
kébe, feltárja a szívét, megvilágítja
az agyát. Jókainál nem maradt az
írás mögött se szenvedelem, se vá-
gyakozás, se érzés, se gondolat,
mindenét, amije volt, odaadta re-
gényeinek. Ez okozta, hogy kép-
zeletének merészsége még sem foszt-
ja meg közvetlenségétől, egyszerű-
ségétől és természetességétől.

Jókai népszerűsége nem akként
keletkezett, hogy aláhánytatott vol-
na a közönség izléséhez, akarata-
hoz, hanem magához emelte azt.
Más az a népszerűség, amely mes-
terkelt és a közhangulat pillanatnyi
szeszélyének eredménye s más az,
amely a nemzeti lélek természetes
érzéséből alakul ki. Az irodalom-
történet tele van a népszerű írók
hulláival, hol vannak Jókai egykor
diadalmas versenytársai: Kuthy La-
jos, Pálffy Albert, meg a többiek?
Ma csak Jókai él közülök, mint a
hogy benne élt leginkább letűnt
századának magyarsága. A szobor,
amelynek felállítása késik, nem
Jókai jelentőségének csökkését
mutatja, hanem inkább azt, hogy a
néplek mindig hűségesebb, mint
azok, akik annak kifejezésével és
képviselésével hivalkodnak.

— Fornszek Béla állap
a héten úgy volt, hogy a
ujhelyi törvényszék szerete
elnöke, akinek betegségét
kenő részvétellel kíséri figye-
lő város közönsége, szerdán
a diszpozíció azonban válto-
vedett. Az elnök azt az
küldte, hogy hazajövetelét
totta további intézkedésig. H
ban ez nem fog soká kés-
keztethető abból, hogy az-
most kérte házi orvosát d
hogy legközelebbi értesítés
val Pestre utazzék s 6 ki
Fornszek Béla állapota
sajnos, változatlan s a ja-
lyet oly sokan várnak és
a legmelegebben, még mi

— Kinevezés. Lechnit
sárospataki állami tanítóké-
tanárt a vallás- és köz-
miniszter az országos tansz-
titkárává kinevezte s egyb-
vezető alelnöki teendőkké
bizta.

— Uj doktor. Rác
helyi jogszigorlót szombat
a kolozsvári tudomány és
jogtudományok doktorává.

— A hajdudorogi püsp
Hajdudorogról kétszázha
küldöttség érkezett vasár-
rosba, Domahidy Elemér
zetésével, hogy megkerje
mányt az új gör. kath.
székhelyének Hajdudorog
lyezésére. A küldöttséget
lőházban gróf Tisza Ist-
terelnök és Jankovich B-
társügyi miniszter fogad-
Andor szentszéki tanács-
nos tolmácsolta a hajduc-
vanságát. A miniszterrel
tette válaszában, hogy ne
küldöttséget áltatni üres bi-
de kéri, találon megnyug-
dorog népe abban, hogy
tesült a püspökség. Jank-
közköztársasági miniszter
hogy csak ideiglenesen te-
helyet Nyiregyházára, s
lával és a királyi dek-
kormány nem szállhat sze-
ként kulturális és oktató-
mények létesítésével kárp-
szik majd a kormány H
A miniszter a küldöttsé-
ebben a tárgyban értekez-

— Kiküldetés kormár
a sárospataki főgimnázium
niasi érettségi vizsgáza
közköztársasági miniszter
Elemér budapesti gyak-
nárt, tud. egyet. m. taná-

— Az OMKE. jubile
gyar kereskedők egyik
kenyebb testülete, az O
gyar Kereskedelmi Egy-
nap tartotta fennállás
évfordulója alkalmából
közgyűlést, amelyen m
Harkányi János keresked-
János pénzügyminiszter,
dor volt miniszterelnök,
teri tanácsos, a bankol-
lalatok képviselői, elők-
zönség és a kereskede-
érdekeltség színe-java.
Sándor Pál elnök nyit-
denekelőtt örömet nyilván-
meggyógyulásán, amit a
királyhoz intézett hód-
juttatott a kabinetirod-
Ezután Sándor Pál meg-
tetszéssel fogadott ün-
A megnyitót után báró
nos kereskedelemügyi
kedett szólásra, a kor-
üdvözölte a közgyűlést
hogy a magyar keresk-
két nem tudja elválasz-
egyetemes érdekeitől,
sági haladásunk és m
legfőbb tényezőjét a m-
dói osztályban látja. M
beszéd volt. A közgyű-
koszoruzta báró Kornf

Klein József

szobafestő, tapétázó és mázoló
Sátoraljajhely
Rákóczi-utca 63. szám a.

I-só rendű modern
kivitel. Legfino-
mabb bel- és kül-
földi anyagok.

Telefon szám: 22.

Fürdő-megnyitás.

Van szerencsénk a n. é. kö-
zönség szives tudomására hozni,
hogy a kies fekvésű

Toronyai fürdőt

f. évi május hó 10-én megnyitjuk,

hol is saját termésti borok és
saját főzetű törköly pálinka lesz
kimerve.

A fürdőhöz vezető ut teljesen
rendbe lett hozva és bármily rossz
időben is akadálytalanul lehet a
fürdőbe közlekedni.

Számos látogatást kér

a fürdő kezelősege.

Töketerebes és Vidéke Fogy. Szövetkezet.

17/1914. szám.

Meghívó.

A Töketerebes és Vidéke
Fogyasztási Szövetkezet

1914. évi május hó 17-én d. u. 4 órakor

Töketerebesben, az állami iskola
épületében

XIII-ik

rendes évi közgyűlést tart,

melyre a t. tagok tisztelettel meg-
hívattak.

Tárgysorozat:

1. Mult évi üzleteredményről szóló
jelentések tárgyalása.
 2. Zárszámadások megvizsgálása
és a felmentvény megadása.
 3. Mérleg megállapítása.
 4. Tiszta jövedelemlről való ren-
delkezés.
 5. A felügyelő-bizottság 5 tagjá-
nak választása.
 6. Esetleges indítványok.
- Töketerebes, 1914. április 26-án.
Az igazgatóság.

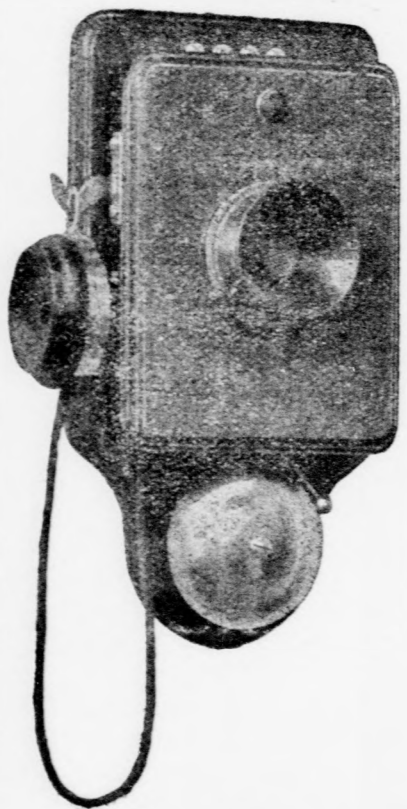
A felügyelő bizottság által meg-
vizsgált mérleg- és nyereség-számla
a szövetkezet helyiségében kifüggesz-
tetett és mindenki által megtekinthető.

Figyelmeztetnek a kizárt tagok,
hogy az alapszabályok szerint vissza-
fizetendő üzletrész-összegeiket a köz-
gyűlés napjától számítandó 30 nap
alatt annál inkább vegyék fel, mert
ellenkező esetben az a tartalékalap
javára el fog évnli.

Strom Testvérek

villamossági felszerelések vállalata
SÁTORALJAJHELYBEN

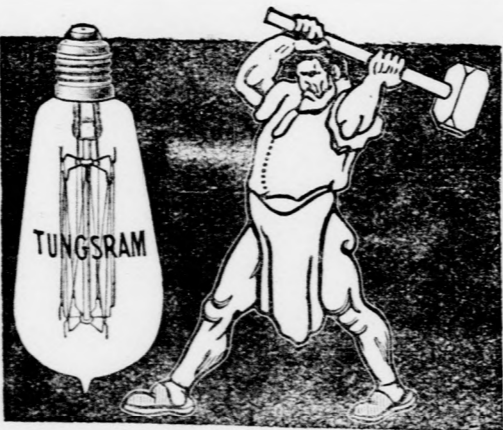
Széchenyi-tér 4. szám. Andrassy-utca 17. szám.

Elvállalunk :
villamvilágítási
berendezéseket
házi- és gazdasági telefonok,
villamcsengők és villámhárítók
szerelését
és ezek jókarban tartását.

Dr. Just Wolfram „Tung-
sram“ drótlámpákat állan-
dóan raktáron tartunk.

Vidéki megbízásokat soron
kívül elintézzünk.

Olcsón!

elegáns női kalapok

csak

AUFRICHT-nál

Kassán (Főutca 29. sz.) kaphatók.

A főtőzsdébe

500 kor. óvadékkal

elárusító

kerestetik.

Makulatura
papirok

olcsó áron kaphatók
kiadóhivatalunkban

Ajánljuk a t. építő, építés és
mészkereskedő urak szives fi-
gyelmébe az általunk kizárólag
fával égetett, teljesen kőmentes

**I-só rendű
darabos meszet**

mely kiadós voltánál fogva az
összes hazai termékeket felül-
mulja.

Levélbeli megkeresésekre azon-
nal válaszolunk, távirati meg-
rendeléseket elfogadunk.

Bankegyesület Részvénytárs.
Zemplén-Ladmóczi mész- és agyagipar
telepe
Sátoraljajhelyben.
Sürgőnyczim: Bankegyesület.
Telefon: 32.

KOLLARIT

BORLEMEZ KAUCUK-KOMPOZI-
TÍVVAL BEVONT
SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

WANTATÓLOVAKODJUNK!

KOLLARIT-bőrlemez

kaucuk-compositióval bevont
ruganyos viharbiztos és időálló

SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ.

A jelenkor legjobb tetőfedőlemeze-
Végtelenül tartós! Régi zsinde-
tetők átfedésére kiválóan alkalmas.
Sem mázolni, sem mészlével bekenni
nem kell. Kapható: Herz Kálmán fia
vaskereskedőnél Sátoraljajhely és
Markovics Mayer fakereskedőnél
Töketerebes.

CZIMBALOM-RAKTÁR.

SCHUNDA-féle szab. hirneves

= CZIMBALMOK =

állandó bizományi raktára
Sátoraljajhely, Erzsébet királyné-utca 18. sz. alatt.

= Igen kedvező részletfizetési módzatok. =

Megjelen hetenkint k
szerdán és szombaton

Szerkesztőség és kiadóh
Sátoraljajhely, Főter

Telefon: 42. szám

Kéziratokat nem adunk

Nyitlérben minden garmond

Csökken a

Legolesőbb, leguts
zéki hangzatos jelszó
dig, hogy „nem adózu
tesasztaloknál mindig
tett leghatásosabb s
tartani az alsóbb nép
veset fontolgató, hisz
geinek. Előre kellett
csatani mindenkor az
tatott, közismert ri
hogy az átkos korm
emeli az adókat.

A mai ellenzék
meretesebb a réginél
ügyetlenebb és elham
Mert ez már nemcsak
néprétegek hiszéken
lyázik, hanem az u
keresettel bíró műv
lyok megriasztását t
a napi sajtóban leg
szul elhelyezett am
sekkel, hogy a kor
osztályu keresztet ad
horribilis emeléseket
200-300 százaléko
sekről beszéltek, mo
ez azért szükséges,
getben mutatkozó
többletet csak ezen
het behozni.

Teleszky János
nyszer hamarosan rá

A ZEMPLEN

Pusztá

Irta: S. Löw

Nem dalolom költ
tán születtem, pusztá
nincs feleségem csak
stb. Nagy némán hal
tok. A ráboruló ég
lyed tekintetem. A fe
felhőkig ér vágyam, f
bánkódásom. És amin
szépségében fürdik m
tisztulva büntől, szent
káromlástól, a lét fó
tól, egyszeribe meleg
ján, nagyot dobban
mat is elfelejtő szíve
hezet sóhajt meggyöt
meleg bő könyek per
hullanak csendesesen
cámra. Halkan, nagy
könyvitve is, hullana
Bánat, te megülő
léleknek! Te idegítő
szervezetnek, hóhérja
Nem szögyenled alac
god! Nagyképűsköd
lálva magad és vért
kat tépve, deli alakok
ve-győzől. Hitvány g
morult babér! Nem

